

Miljøstrategi

Ambisjoner:

- NJFF skal redusere sitt fotavtrykk innenfor kjerneaktivitetene jakt, fiske og annet friluftsliv
- NJFF skal være en tydelig stemme for bevaring av norske naturressurser på land og i havet

Innledning

Landsmøtet til Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) har vært tydelig på at NJFF er en interesseorganisasjon for jegere og fiskere som skal ha et sterkt miljøengasjement. NJFFs miljøstrategi tar utgangspunkt i at ett av organisasjonens hovedmål er å ta et tydelig miljøansvar.

Strategien ble vedtatt 17.10.2024, og er gjeldende for hele forbundet med alle organisasjonsledd. Strategien har en tidshorison til 2030.

På NJFFs nettsider er det en nettressurs der organisasjonen kan lese mer om bakgrunnen for strategien og finne en rekke forslag til mulige tiltak for å nå de ulike målene (**klikk her**).

§ 2 NJFFs formål

NJFF er en partipolitisk nøytral, landsomfattende medlemsorganisasjon som skal arbeide faglig og politisk for interesser innen jakt, fiske og annet friluftsliv.

NJFF skal arbeide for å sikre allmennhetens tilgang til naturen, bærekraftig høsting, god naturforvaltning og vern av miljøet.

NJFF skal være den viktigste kunnskapsformidleren og tradisjonsbæreren innen jakt og fiske i samfunnet og arbeide for god rekruttering.

NJFFs arbeid skal bidra til god livskvalitet og helse i befolkningen.

Hvorfor miljøstrategi

Lenge har vi nærmest sett på naturen som uendelig og tatt mulighetene for å høste av vilt og fisk gjennom jakt og fiske som en selvfølge. I dag er det en økende bevissthet om at naturen og miljøet er presset, noe som også rammer de høstbare vilt- og fiskeartene. Naturens utfordringer forsterkes av klimautfordringene. Det er behov for innsats fra oss alle.

Foreningene og den enkelte jeger og fisker legger allerede ned betydelig innsats for å bidra til å stanse naturtapet og bedre viltets og fiskens leveområder. Miljøstrategien bidrar til å synliggjøre denne innsatsen, og ikke minst legge til rette for å utvide engasjementet og for å samarbeide med andre om tiltak.

Strategien tar utgangspunkt i det våre medlemmer er opptatt av og det verdisynet organisasjonen er tuftet på. Utfordringer og mål er forankret i jakt og fiske og i en innsats for å sikre at viltet og fisken fortsatt skal ha gode leveområder.

For å motivere verdenssamfunnet til å ta gode valg for naturen og miljøet, har FN vedtatt miljø- og bærekraftsmål. FNs mål tar opp i seg både de sosiale, økonomiske og miljømessige aspektene ved bærekraftbegrepet,

noe som vi finner igjen også i alle NJFFs aktiviteter. For å synliggjøre hvordan vårt engasjement henger sammen med det som gjøres ellers i samfunnet for å ta vare på natur og gi framtidige generasjoner gode muligheter for et aktivt friluftsliv, sees NJFFs strategi i forhold til FNs miljø- og bærekraftsmål.

NJFFs landsmøtevedtar et handlingsprogram som beskriver mål og innsatsområder for organisasjonen. Handlingsprogrammet for 2022-2027 har følgende hovedmål for utøvelse av jakt, fiske og annet friluftsliv:

- Vårt tradisjonsrike høstingsbaserte friluftsliv skal være tilpasset samfunnsutviklingen og ha bred allmenn anerkjennelse
- Allmennheten skal ha god tilgang på jakt, fiske og annet friluftsliv
- Naturgrunnlaget skal være godt ivaretatt gjennom bærekraftig bruk og god forvaltning, slik at det produseres høstbare overskudd av vilt og fisk

Handlingsprogrammet vil sammen med miljøstrategien og årlige arbeidsprogram peke ut kursen og innsatsområder for organisasjonen både når det gjelder hva organisasjonen selv skal gjøre og hvilke krav og forventninger vi skal stille til samfunnet.

Illustrasjon: FN-sambandet i Norge.

Hva betyr målene i strategien for medlemmene og organisasjonen?

Strategien er ment å løfte fram alt det gode arbeidet som gjøres i dag, samt å trekke opp hvordan vi kan ta dette videre og bli enda bedre. Målene skal inspirere til innsats for å ta vare på våre høstingstradisjoner og vår natur, og de skal bidra til en god og langsiktig forvaltning av vilt- og fiskeressursene og miljøet de lever i.

Hele organisasjonen må bidra. Hva og hvordan vil variere fra det enkelte medlem og lokalforeningene til regionlagene og NJFF sentralt.

Lokalt: Aktiviteter og tiltak gjennomføres lokalt. Det legges ned en formidabel innsats fra frivillige og tillitsvalgte, til beste for både medlemmer, naturen og samfunnet.

Regionalt: Regionlagene er bindeleddet mellom sentrallet og lokalforeningene. De tilrettelegger, er rådgivere og administrativ støtte for lokalforeningene.

NJFF sentralt: Skal sikre gode rammebetingelser i form av lover, forskrifter og politiske vedtak som har betydning for jegere og fiskere, for viltet og fisken, for leveområder og for friluftslivet generelt.

NJFF visjon:

Jakt- og fiskeglede til alle - for alltid

Delingsøkonomi for jegere og fiskere

Å kunne dele på tilbud, utstyr og annet som kan brukes av flere, enten sammen eller etter hverandre, er det lang tradisjon for i vår organisasjon. Mange lokalforeninger har hytter som kan brukes av medlemmer og/eller andre, mange har utlansordninger for utstyr og stadig flere foreninger tilslutter seg delingskonseptet «Mine Båter».

Som jegere og fiskere praktiserer vi altså allerede delingsøkonomi selv om mange kanskje ikke er bevisste på at det er det vi gjør. Samtidig er det potensial for å utvide eksisterende tilbud, markedsføre dem bedre, og til å etablere nye tilbud som kan deles med andre.

Slike tilbud kan være både tilbud forbeholdt egne medlemmer og tilbud som også andre kan benytte seg av. Det ligger godt til rette for å samarbeide med andre om ordninger som gjør at vi kan nå enda flere.

Delingsøkonomi kan senke treskelen for å starte med jakt, fiske eller andre friluftslivsaktiviteter. Det kan redusere forbruket og utstyrspresset som mange opplever. Delingsøkonomi bidrar derfor til å redusere miljøavtrykket av våre aktiviteter.

Dersom lånetilbud kombineres med muligheter for reparasjon av utstyr og/eller bruksalg av jakt-, fiske- og turutstyr, kan miljøgevinsten bli betydelig.

Mine Båter

Alle medlemmer har mulighet til å låne båt av NJFF. Vi har over 200 båter liggende på vann rundt om i landet. Båtene bookes på nett og medlemmet får tilsendt en kode for å låse opp båten. Båtene driftes av NJFFs lokalforeninger, og alle foreninger kan enten bestille en båt via NJFF sentralt eller knytte sin egen båt til ordningen. Det er veldig populært å låne båtene, og mange benytter seg av denne muligheten.

Mål:

1. NJFF skal være en pådriver for bærekraftig produksjon av utstyr til friluftslivet
2. NJFF skal legge til rette for redusert forbruk av utstyr til friluftsliv
3. Innen 2030 skal det være minimum 300 båter knyttet til Mine Båter-ordningen
4. Foreningshytter gjøres tilgjengelig for allmenn bruk eksempelvis via inatur.no

Eksempler på aktuelle tiltak:

- Arrangere byttedag, bruksalg eller kurs i ivaretagelse av klær og utstyr
- Samarbeide med lokal skredder, skomaker, husflidslag eller andre ressurspersoner om tilbud på reparasjoner
- Etablere en utstyrs-pool hvor foreninger, enkeltmedlemmer eller andre kan låne utstyr

Etter en vedvarende nedgang på utleie, gjorde Årdal JFF hyttene sine tilgjengelige på inatur fra 2010. Effekten var umiddelbar, og utleiedøgnene skjøt i været. Inntektene økte fra et snitt på 6.700 kr til 96.000 kr pr år, noe som igjen har ført til bedre vedlikehold og drift og dermed et bedre tilbud.

Ta vare på viltets og fiskens leveområder

Vi høster av vilt- og fiskebestander gjennom jakt og fiske. En forutsetning for at vi kan høste av bestandene, er at de tåler det. Da må viltet og fisken ha leveområder som fyller behovene deres slik at vi kan ha sunne og levedyktige bestander.

Lokale jeger- og fiskerforeninger har et betydelig engasjement for at fisken og viltet skal ha gode levevilkår. Det kan eksempelvis være å forhindre hogst på og ved skogsfuglenes spillplasser, at kantsoner langs vassdrag skal spares ved hogst og i landbruksammenheng, for å forhindre grøfting av myr, i restaurering av sjørretbekker og for å sikre at fisken og viltet samt fisket og jakta ivaretas ved energiutbygging. Dette er bare eksempler, og listen er lang. Ofte er innsatsen lagt ned uten å tenke på at dette i realiteten er svært viktig miljøarbeid.

Mange leveområder er truet av nedbygging. Dette kan være større inngrep som hyttebygging, veibygging, utbygging av vind-, sol- og vannkraft og nedbygging av strandsonen til mindre inngrep som i sum kan gi utfordringer for viltet og fisken.

I tillegg til naturtap, står samfunnet overfor klimautfordringer. Begge har betydning for muligheter til å videreføre våre jakt- og fisketradisjoner. NJFFs bidrag vil være å videreføre alt det gode som gjøres av jegere og fiskere allerede. Samtidig må vi sette oss nye mål og bidra til at samfunnet tar gode valg for naturen, viltet og fisken og for våre muligheter til fortsatt å kunne høste av naturen gjennom jakt og fiske. Også jegere og fiskere må bidra til å redusere de fotavtrykk vi setter.

Sjørretprosjektet i Rogaland

Prosjektet finansieres av Statsforvalteren, Miljødirektoratet m.fl., og er et samarbeid mellom NJFF Rogaland, de ulike kommunene og Rogaland Fylkeskommune. I perioden 2019-2023 er det gjennomført tiltak i 109 bekker i regionen. Det er lagt ut store mengder gytegrus, steingrupper som skjul, plantet kantvegetasjon og ikke minst er det fjernet et stort antall vandringshindre.

Oslomarka Fiskeadministrasjon (OFA) har gitt Sørkedalen JFF ansvar for deler av Sørkedalselva. Her skal de tilrettelegge for adkomst ved å opparbeide enkle turstier og rydde noen små fiskeplasser, samtidig som særpreget langs elva skal ivaretas. Det gjøres habitatforbedrende tiltak med utlegging av steingrupper og gytegrus. I første omgang skal alt skje på Oslo kommunens eiendom.

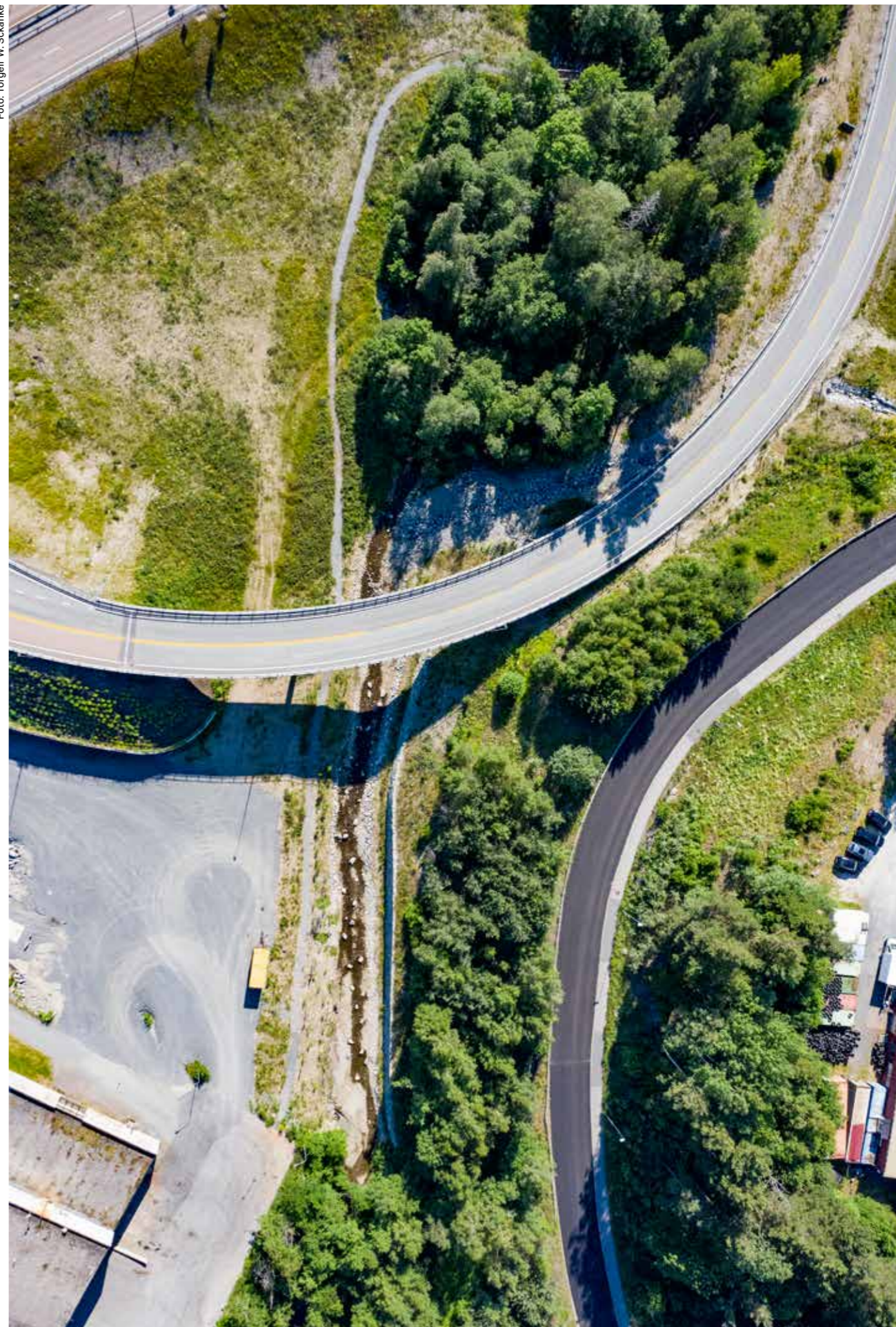
Mål:

1. Nye NJFF-anlegg skal ikke føre til netto tap av urørt natur
2. Alle bygg, jakttårn, brygger og tilsvarende som ikke lenger er i bruk, eller er ødelagte, skal gjenbrukes eller saneres.
3. Alle lokalforeninger skal hvert år gjennomføre minst ett tiltak for å bedre viltet og fiskens leveområder, herunder tiltak for å bedre og øke biodiversiteten.
4. Oppfordre og motivere til mest mulig miljøvennlig transport til aktiviteter og arrangementer for å redusere utslipp.

Eksempler på aktuelle tiltak:

- En lokalforening eller et utvalg adopterer en bekk, gjerne i samarbeid med en skole eller barnehage, for å passe på og ivareta bekken som leveområde for fisk og andre arter
- Etablere samarbeid med andre lokale og/eller regionale organisasjoner for å ivareta naturområder som trues av nedbygging
- Organisere og legge til rette for samkjøring og fellestransport
- I størst mulig grad legge aktiviteter og arrangementer slik at det er mulig å benytte kollektivtransport.
- Etablere dialog med grunneiersiden for et mer natur- og viltvennlig skogbruk med større bruk av lukkede hogster.
- Samarbeid med andre frivillige organisasjoner, kommuner og andre interesserte om tiltak for å restaurere natur både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Foto: Torgeir W. Sckanke

Aktiviteter

Jakt og fiske er NJFFs kjerneaktiviteter som har lange tradisjoner og representerer en viktig del av friluftslivet for mange. Jakt og fiske bidrar med kortreist mat, i tillegg til gode naturopplevelser og er en viktig sosial arena der man deler opplevelser med familie og venner.

Sportsfiske er aktiviteter som utøves av en betydelig andel av befolkningen. Norge har høyeste sportsfiskeandel i verden. 1,7 millioner nordmenn over 15 år fisker én eller flere ganger per år. Omtrent 500.000 fisker mer enn 10 ganger per år. Sportsfiske egner seg for alle aldersgrupper og terskelen for å delta og komme i gang er lav både med tanke på kompetanse og utstyr. I lokalforeningene våre arrangeres det årlig nesten 200 Fiskesommer-arrangement, 10-12 Camp Villaks og flere hundre andre kurs og aktiviteter innen fiske.

Hvert år er det omtrent 12.000 som tar jegerprøvekurs, og nesten 200.000 betaler jegeravgiften årlig. Både småvilt- og storviltjakt er god bruk av utmarksressursene våre, og i NJFF-familien arrangeres det opp mot tusen jaktturer og introjakter i året hvor både medlemmer og andre får være med på praktisk jakt i trygge rammer.

Skytebanene legger til rette for opplærings- og treningsaktiviteter, samt for avvikling av jegerprøvekurs og årlige skyteprøver for storviltjegere. Videre er jakttskyting en konkurranseform med betydelig aktivitet. Det er i 2024 registrert drøyt 27.000 konkurranseskyttere i NJFFs klasseføringsdatabase.

Det ligger godt til rette for tiltak for at organisasjonens jakt-, fiske og skyteaktiviteter kan redusere sine fotavtrykk og ha fokus på sporløse aktiviteter.

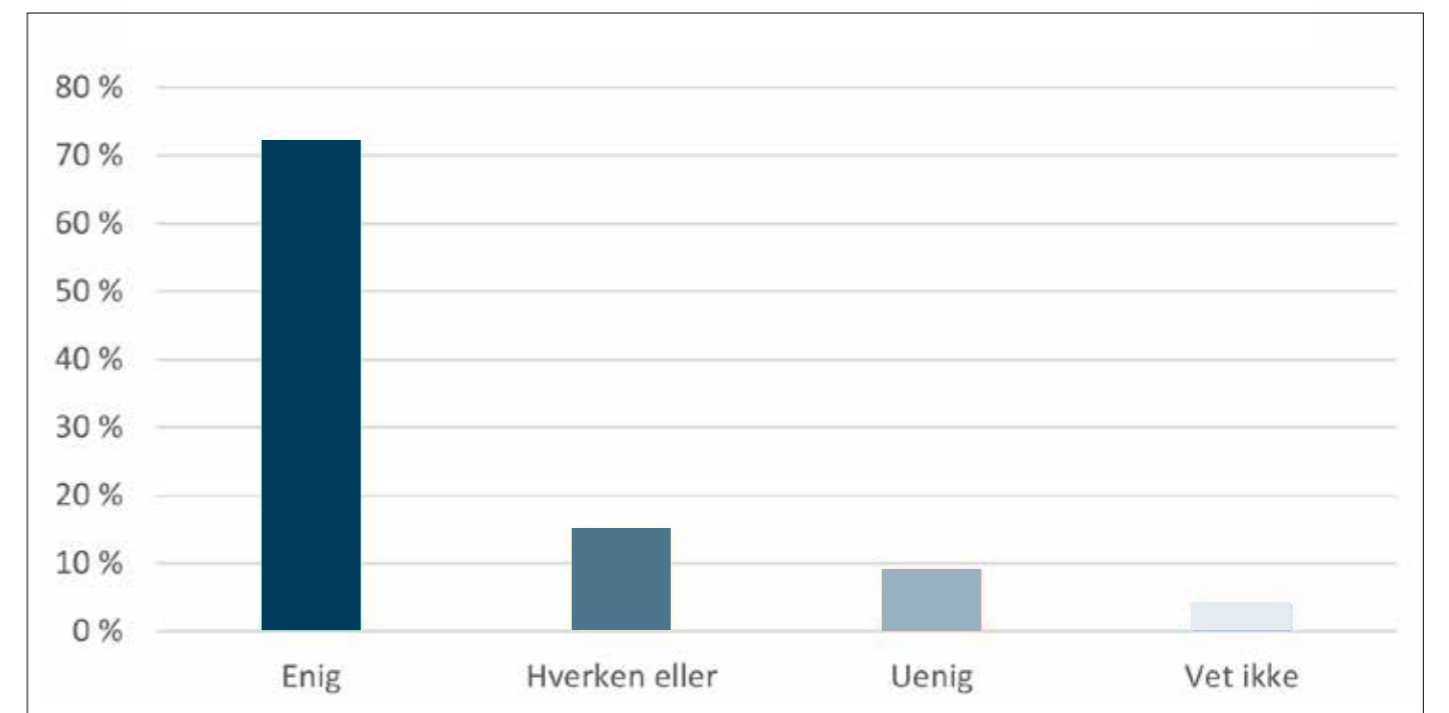
Mål:

1. Alle aktiviteter i regi av NJFF skal gjennomføres etter prinsippene om sporløs ferdsel
2. Innen 2030 skal alle jaktaktiviteter i NJFFs regi gjennomføres med miljøvennlig ammunisjon
3. NJFFs opplæringsvirksomhet skal gi grunnlag for at jegere og fiskere tar bærekraftige valg
4. Utarbeide avfallshåndteringsplaner for alle aktiviteter

Eksempler på aktuelle tiltak:

- Inngå samarbeid med lokal dykkerklubb for å rydde teiner, sluker og garn for å hindre spøkelsesfiske
- Dele ut søppelposer til alle deltakerne i organiserte aktiviteter (for eksempel på fiske- eller jaktturer) med premiering av de som har med søppel tilbake
- Bruke gjenbrukbare eller biologisk nedbrytbare materialer ved aktiviteter og arrangementer

Jakt er en viktig kulturtradisjon i Norge som bør videreføres

(Ipsos befolkningsundersøkelse 2022)

Klubbhuset til Alta JFF er lokalisert på samme tomt som hagle- og riflebanen deres. Huset brukes flittig av skytterne og til absolutt alt som Alta JFF bedriver. I tillegg er klubbhuset gjort tilgjengelig for eksterne til blant annet konfirmasjoner, dåp, matkvelder og kurs.

Skytebaner

Samfunnsnyttan av skytebaner er betydelig. Skytebaner er nødvendig for å oppfylle formelle krav om årlige skyteprøver for storviltjegere og for å gjennomføre jegeropplæringen for nye jegere. Videre er skytetrening avgjørende for å oppfylle viltlovens krav om human jakt.

Skytebanene er en viktig inntektskilde for mange lokalforeninger, samtidig som de fungerer som et samlingssted for mange ulike aktiviteter og er en viktig sosial arena. Konkurranssevirsomhet er en betydelig del av aktiviteten på mange skytebaner.

Samtidig er skytebanene også forbundet med flere miljømessige utfordringer som det er viktig at organisasjonen tar tak i. Det kan være i form av forurensning fra aktiviteten som foregår der, både i form av støy, avrenning og avfall. Skytebanenes arealbruk er et tema som blir stadig mer aktuelt også i forhold til et samfunn som går i retning av bruk av arealregnskap og mer arealnøytralitet for å stanse tap av natur. Samlokalisering av flere skytebaner og med annen støyende aktivitet i områder som allerede er avsatt til slike formål kan være aktuelle tiltak for å redusere skytebanenes fotavtrykk.

GAIM er en jakt- og sportskytesimulator i virtual reality, hvor man holder et realistisk gevær og skyter på anatomisk riktig vilt. Med GAIM kan lokalforeningene legge til rette for mengdetrening av skyting innendørs.

Mål:

1. Alle NJFFs skytebaner skal ha en avfallshåndteringsplan som følges
2. Alle NJFFs skytebaner skal ha fokus på støydemping
3. Alle nye skyteanlegg bør være flerbruksanlegg og skal gi minst mulig naturinngrep

Eksempler på aktuelle tiltak:

- Lokalt samarbeid om felles skytebaneanlegg ved eventuell etablering av nye eller relokalisering av eksisterende anlegg
- Oppfordre og legge til rette for trening med finkaliber på riflebanene
- Benytte skytesimulator som alternativ mengdetrening
- Lokalforeninger bør ha tilbud om patroner med nedbrytbare forladninger på sine skytebaner

Ved eksisterende skytebaner bør det vurderes å utarbeide støysonekart. Dette er særlig viktig for skytebaner som ligger nær eksisterende eller planlagt bebyggelse. Støysonekartet sendes kommunen, som har plikt til å lage et oversiktskart som bør brukes i alt plan- og byggesaksarbeid. Støysonekartet kan dermed være med på å forhindre fremtidig bebyggelse i støysonene, og på den måten forebygge potensielle støykonflikter.

Mål:

- NJFF skal være en pådriver for bærekraftig produksjon av utstyr til friluftslivet
- NJFF skal legge til rette for redusert forbruk av utstyr til friluftsliv
- Innen 2030 skal det være minimum 300 båter knyttet til Mine Båter-ordningen
- Foreningshytter gjøres tilgjengelig for allmenn bruk eksempelvis via inatur.no
- Nye NJFF-anlegg skal ikke føre til netto tap av urørt natur
- Alle bygg, jakttårn, brygger og tilsvarende som ikke lenger er i bruk, eller er ødelagte, skal gjenbrukes eller saneres.
- Alle lokalforeninger skal hvert år gjennomføre minst ett tiltak for å bedre viltet og fiskens leveområder, herunder tiltak for å bedre og øke biodiversiteten.
- Oppfordre og motivere til mest mulig miljøvennlig transport til aktiviteter og arrangementer for å redusere utslipp.
- Alle aktiviteter i regi av NJFF skal gjennomføres etter prinsippene om sporløs ferdsel
- Innen 2030 skal alle jaktaktiviteter i NJFFs regi gjennomføres med miljøvennlig ammunisjon
- NJFFs opplæringsvirksomhet skal gi grunnlag for at jegere og fiskere tar bærekraftige valg
- Utarbeide avfallshåndteringsplaner for alle aktiviteter
- Alle NJFFs skytebaner skal ha en avfallshåndteringsplan som følges
- Alle NJFFs skytebaner skal ha fokus på støydemping
- Alle nye skyteanlegg bør være flerbruksanlegg og skal gi minst mulig naturinngrep